JOURNAL DU DEPARTEMENT DE LA FRISE.

DAGBLAD VAN HET DEPARTEMENT VRIESLAND.

MARDI, *le* 21 *Septembre* 1813. (No. 264.) *DINGSDAG*, *den* 21 *September* 1813.

INTERIEUR.

LEEUWARDE, *le* 15 *Septembre*.

Le baron de l'Empire, chevalier de la légion-d'Honneur, préfet du département de la Frise, prévient les conscrits de la classe de 1813, que l'instruction-générale sur la conscription présente les dispositions suivantes, à l'égard des substitutions et remplacemens:

SUBSTITUTIONS.

La substitution est un arrangement de gré-à-gré, au moyen duquel les conscrits jugés valides, et portés sur les mêmes listes de tirage, peuvent échanger le numéro qui leur est échu au tirage.

Par l'effet de la substitution, le no. 30, par exemple, peut devenir le no. 10, alors le no. devient le no. 30. Les conscrits qui n'ont point eu part à l'arrangement, conservent leurs numéros, ceux qui prennent réciproquement le rang l'un de l'autre, sont considérés comme s'ils avaient d'abord obtenu le numéro auquel la substitution les place.

L'individu qui échange le no. 10 contre le no. 30, ne doit être appelé à marcher qu'au tour de ce dernier numéro, et ne peut être garant de celui qui prend le no. 10, lors même que celui-ci ne se rendrait pas à sa destination.

Les substitutions ne peuvent avoir lieu qu'entre conscrits de la même classe et du même canton.

La substitution sera annullée, si le substituant, c'est à-dire celui qui ayant tiré un numéro plus élevé, l'a cédé pour un numéro moins élevé, dirigé sur un corps, y est réformé à charge de remplacement par son canton. En ce cas, les deux conscrits seront reportés à leur numéro primitif. Le réformé sera soumis au paiement de l'indemnité de réforme, et l'autre conscrit envoyé de suite aux drapeaux.

Les conscrits placés à la fin du dépôt peuvent céder, non-seulement le numéro qu'ils ont obtenu au tirage, mais encore le rang qu'ils ont à la fin du dépôt: ils doivent toutefois se conformer aux dispositions ci-après.

1. L'aîné des fils d'une veuve et le fils ou le petit-fils d'un vieillard de 71 ans, pour être admis comme substituant, doivent préalablement justifier du consentement par écrit, ou authentiquement constaté, de la veuve, ou du père, ou du grand-père.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEEUWARDEN, *den* 15 *September*.

De Rijks-baron, ridder van het legioen van Eer, prefekt van het departement Vriesland, verwittigt de opgeschrevenen van de klasse van 1813, dat de algemeene instructie op de conscriptie de volgende bepalingen, ten opzigte van de nommerverwisselingen en de plaatsvervangingen, behelst:

VERWISSELING VAN NOMMERS.

De verwisseling van nommers of substitutie is eene vrijwillige schikking, ten gevolge van welke zoodanige opgeschrevenen, die geschikt tot den dienst geoordeeld, en op dezelfde lijsten van trekking geplaatst zijn, het nommer, hun bij de trekking te beurt gevallen, met elkander kunnen verwisselen.

Uit krachte eener substitutie kan, bij voorbeeld, no. 30 no. 10 worden, en alsdan wordt no. 10 no. 30. De opgeschrevenen, welke aan deze schikking geen deel genomen hebben, behouden hun nommer. Zij, die onderling elkanders rang overnemen, worden beschouwd, als of zij dadelijk het nommer, op hetwelk de substitutie hen plaatst, hadden getrokken.

De persoon, die no. 10 verwisseld met no. 30, wordt niet opgeroepen, om te marcheren, dan wanneer het laatstgemeld nommer aan den toer is, en behoeft niet in te staan voor dengenen, die no. 10 overneemt, zelfs dan niet, wanneer deze zich niet naar zijne bestemming mogt begeven.

Geene substitutien mogen plaats hebben, dan tusschen opgeschrevenen van dezelfde klasse en hetzelfde kanton.

De substitutie wordt gehouden voor nul, wanneer de substituant, dat is degene, die een hooger nommer had getrokken, en hetzelve voor een lager nommer heeft overgedaan, naar een korps gezonden zijnde, aldaar ongeschikt wordt verklaard tot den dienst, en het kanton verpligt wordt, hem te doen vervangen. In dat geval worden de beide opgeschrevenen weder op hun eerste nommer gebragt; de tot den dienst ongeschikt verklaarde is verpligt tot betaling der indemniteit van reforme, en de andere opgeschrevene wordt dadelijk naar het korps gezonden.

De opgeschrevenen, welke aan het einde van het depôt geplaatst zijn, vermogen afstand te doen, niet alleen van het nommer, hun bij de trekking te beurt gevallen, maar ook van den rang, welke zij aan het einde van het depôt hebben, mits de navolgende bepalingen nakomende:

1. De oudste zoon eener weduwe en de zoon of kleinzoon van een grijsaard van 71 jaren moeten, om als substituant te kunnen worden toegelaten, vooraf een bewijs inleveren van het schriftelijk of authentiek bevestigd consent van de weduwe, van den vader of van den grootvader.

2. L'ainé d'enfans orphelins doit justifier du consentement par écrit de son tuteur ou curateur, et à défaut, du maire de sa commune.

3. Les frères de conscrits sous les drapeaux doivent être admis purement et simplement comme substituans, si leurs père et mère son morts; dans le cas contraire, ils doivent justifier aussi du consentement par écrit, ou authentiquement constaté du père, et à défaut, de la mère.

REMPLACEMENT.

Le remplacement est un arrangement de gré-à-gré, au moyen duquel deux individus non-compris dans la même classe de conscription, prennent, quant à l'obligation de servir, la place l'un de l'autre.

Les conscrits ne peuvent se faire suppléer, que lorsqu'ils ont été appelés à marcher.

Les suppléans peuvent, d'après une décision de son excellence le ministre de la guerre, être pris pour la classe de 1813, actuellement appelée dans la Frise, parmi les hommes nés dans tous les départemens de l'Empire et même parmi les conscrits réformés. Ils seront admis jusqu'à l'âge de 35 ans, et à la taille de 5 pieds (1 mètre 624 millimètres), quoiqu'ils n'aient pas servi. Ils doivent être d'une constitution robuste et n'avoir aucune espèce de difformité. Ils doivent n'avoir pas été condamnés comme déserteurs, n'avoir pas été condamnés à une peine infamante ou afflictive, ou à une détention de plus d'un mois; ils doivent aussi faire preuve de moralité et de bonne conduite, et produire à cet effet un certificat du maire de leur dernier domicile.

Un conscrit des classes antérieures, qui n'a pas été appelé à marcher, peut, s'il a été déclaré capable de servir, et s'il a les autres qualités requises, être admis comme suppléant; mais en ce cas la faculté du remplacement est soumise à la condition suivante, prescrite par la loi:

„ Si, pour compléter le contingent, le suppléant „ doit être appelé pour son compte, le supplée doit „ rejoindre le corps, auquel serait destiné le suppléant, „ s'il n'était pas encore au service, ou envoyer à ce „ corps un nouveau suppléant."

Tout conscrit qui désire se faire remplacer, en présentant son suppléant au conseil de recrutement, doit produire en même-tems les pièces constatant que celui-ci a les qualités prescrites ci-dessus, savoir:

1. Un certificat constatant que le suppléant est né dans un des départemens de l'Empire;

2. Un certificat de baptême du suppléant authentiquement constaté par le maire de la commune où le certificat est délivré;

3. Si le suppléant a servi antérieurement comme militaire, un congé en due forme;

4. Un certificat de moralité et de bonne conduite délivré par le maire du dernier domicile du suppléant;

5. Un certificat qu'il n'appartient point à la levée maritime.

Tout conscrit convaincu d'avoir présenté sciemment au conseil de recrutement, un suppléant atteint de quelque infirmité cachée, ayant subi un jugement ou inadmissible, soit à raison de son âge, soit à rai-

2. De oudste van wezen moet bewijs inleveren van het schriftelijk consent van zijnen voogd of curator, en, bij ontstentenis, van den maire zijner gemeente.

3. De broeders van in dienst zijnde opgeschrevenen kunnen enkel en alleen als substituanten worden geadmitteerd, wanneer hunne ouders overleden zijn; in het tegenovergestelde geval, moeten zij insgelijks bewijs inleveren van het schriftelijk of authentiek consent van den vader, en, bij ontstentenis, van de moeder.

PLAATSVERVANGING.

Plaatsvervanging, of remplacement, is eene vrijwillige schikking, volgens welke twee personen, niet begrepen in dezelfde klasse van conscriptie, voor zoo ver betreft de verpligting, om te dienen, in elkanders plaats treden.

De opgeschrevenen mogen zich niet doen vervangen, dan wanneer zij opgeroepen zijn, om te marcheren.

De suppleanten mogen, volgens eene decisie van Z. E. den minister van oorlog, voor de thans in Vriesland opgeroepene klasse van 1813 worden genomen uit de mannen, in alle de departementen van het Rijk geboren, en zelfs uit de gereformeerde conscrits. Zij zullen worden toegelaten tot den ouderdom van 35 jaren en tot de lengte van 5 voet (1 meter 624 millimeters), ofschoon zij niet gediend hebben. Zij moeten van eene sterke ligchaamsgesteldheid zijn en geene soort van mismaaktheid bezitten. Zij moeten niet als deserteurs, of tot eenige infamerende of lijfstraffe, of tot eene gevangenis van meer dan eene maand veroordeeld zijn geweest; zij moeten bewijs van zedelijkheid en van goed gedrag geven, en te dien einde een certificaat van den maire hunner laatste woonplaats overleggen.

Een opgeschrevene van de vorige klassen, die niet is opgeroepen, om te marcheren, kan, indien hij tot den dienst geschikt is verklaard, en de overige vereischte hoedanigheden bezit, als plaatsvervanger toegelaten worden; doch in dat geval is het remplacement verbonden aan de navolgende door de wet voorgeschrevene voorwaarde:

„ In geval, tot voltalligmaking van het contingent, „ de plaatsvervanger voor zijn eigen rekening moet „ worden opgeroepen, is de geremplaceerde verpligt, „ zelven zich naar het korps te begeven, naar hetwelk „ de plaatsvervanger bestemd zoude zijn indien hij „ nog niet werkelijk in dienst was, of eenen nieuwen „ plaatsvervanger naar dat korps op te zenden."

Elk opgeschrevene, die zich wil doen vervangen, moet aan den raad van recrutering, bij het aanbieden van zijnen plaatvervanger, tevens overleggen de stukken, strekkende ten bewijze, dat deze de straks gemelde vereischten bezit, namelijk:

1. Een bewijs, bevestigende, dat de plaatsvervanger in een der departementen van het Rijk is geboren;

2. Eene doopcedel van den plaatsvervanger, geauthentiseerd door den maire der gemeente, alwaar dezelve is afgegeven;

3. Bijaldien de plaatsvervanger te voren in militairen dienst geweest is, een paspoort naar behooren;

4. Een getuigschrift van zedelijkheid en goed gedrag, afgegeven door den maire van des plaatsvervangers laatste woonplaats;

5. Een certificaat, dat hij niet tot de maritime-conscriptie behoort.

Elk opgeschrevene, die overtuigd wordt, willens en wetens, aan den raad van recrutering, eenen plaatsvervanger te hebben voorgedragen, die eenig verborgen ongemak heeft, die een vonnis ondergaan heeft, of die

son de sa taille, ou ayant pris de faux noms, perd la faculté de se faire remplacer, et doit être tenu de marcher en personne.

Lorsque le conseil de recrutement acceptera un suppléant, il remettra au conscrit, qui l'aura présenté, un certificat, constatant l'admission du suppléant.

Le conscrit devra verser ensuite entre les mains du receveur, qui alors lui sera désigné, une somme de 100 francs (47 florins 13 sous et 6 deniers), et en tirer récépissé. Ce récépissé, ainsi que le certificat d'admission du suppléant, seront présentés par le conscrit au sous préfet de son arrondissement, lequel dressera l'acte de la convention faite entre le suppléant et le conscrit.

Le préfet saisit cette occasion pour avertir tous ses administrés, qu'il est très-expressément défendu à toutes les personnes, qui sont étrangères à la conscription, d'intervenir sous quelque prétexte et de quelque manière que ce puisse être, dans les opérations qui y sont relatives.

Enfin, le décret du 28 avril 1813, dont les dispositions seront appliquées avec sévérité, intéresse essentiellement les suppléans: selon lequel, à l'avenir, les suppléans des conscrits qui seront réformés aux corps sur lequels ils auront été dirigés, pour des infirmités qu'ils n'auraient pas déclarées avant leur départ au conseil de recrutement, et qu'ils n'auraient pas contractées en route, seront envoyés par S. E. le ministre de la guerre dans les compagnies de pionniers, où ils serviront pour leur propre compte.

Le préfet de la Frise,
J. G. VERSTOLK.

PARIS, *le* 14 *Septembre.*

Les nouvelles suivantes, que l'on peut regarder comme certaines, ont été écrites de Dresde, en date du 8 courant.

L'Empereur avait quitté la Silésie le 22 août, après avoir battu l'ennemi le 21 à Lœvenberg, après son départ, M. le comte *Laurisson* avait remporté un avantage signalé.

S. M. avait laissé le commandement à M. le duc de Tarente, qui fit les disposition pour profiter de la victoire, poursuivre vivement l'ennemi, et l'attaquer sur les hauteurs de Jaüer: tout portait à penser que ces dispositions seraient couronnées du plus heureux succès, mais le 26 et le 27 la pluie tomba par torrens: la Bober déborda, enleva tous les ponts, et les chemins furent couverts de plus de trois pieds d'eau: les colonnes surprises dans leur marche par le débordement, furent isolées les unes des autres: l'ennemi déjà en retraite, s'en apperçut: il voulut en profiter, mais il fut attaqué lui-même, et chassé du plateau qu'il avait occupé.

A la nuit, le tems continuant à être affreux, le duc de Tarente réunit ses colonnes, et prit position à Buntzlau.

A cette nouvelle, S. M. est partie de Dresde le 3 au soir; elle a attaqué l'ennemi le 4 après-midi, l'a repoussé, et lui a fait repasser la Queiss; elle est ve-

niet geadmitteerd kan worden, het zij uithoofde van zijnen ouderdom, het zij uithoofde van zijne lengte, of om dat hij een' valschen naam heeft aangenomen, verliest de bevoegdheid, zich te doen vervangen, en zal verpligt worden, in persoon te marcheren.

Wanneer de raad van recrutering eenen plaatsvervanger aanneemt, wordt door denzelven aan den opgeschrevenen, die hem heeft aangeboden, een bewijs van zijne admissie afgegeven.

De opgeschrevene zal vervolgens in handen van den ontvanger, die alsdan aan hem zal worden opgegeven, storten eene som van *honderd franken* (zeven-en-veertig guldens twaalf stuivers en zes penningen), en daarvoor quitantie ontvangen. Deze quitantie, benevens het certificaat van admissie van den plaatsvervanger, moeten door den opgeschrevenen vertoond worden aan den onder-prefekt van zijn arrondissement, welke de akten zal opmaken van het accoord, tusschen den plaatsvervanger en den opgeschrevenen getroffen.

De prefekt neemt deze gelegenheid waar, om alle de belanghebbenden te waarschuwen, dat het aan alle degenen, die niets gemeens hebben met de conscriptie, zeer uitdrukkelijk verboden is, zich, onder welk voorwendsel en op welke wijze zulks ook zijn moge, in de verrigtingen, daartoe betrekkelijk, te mengen.

Eindelijk, het decreet van den 28sten april 1813, waarvan de bepalingen met strengheid zullen worden toegepast, is voor de suppleanten van een wezenlijk belang: volgens hetzelve zullen voortaan de suppleanten der conscrits, welke bij de korpsen, waarheen zij zullen worden gezonden, gereformeerd mogten worden, uithoofde van ligchaamsgebreken, die zij niet vóór hun vertrek aan den raad van recrutering zouden hebben opgegeven, en welke zij niet onder weg zouden hebben bekomen, door Z. E. den minister van oorlog worden gezonden naar de compagnien pionniers, bij welke zij voor hunne eigen rekening zullen moeten dienen.

De prefekt van Vriesland,
J. G. VERSTOLK.

PARYS, *den* 14 *September.*

De volgende tijdingen, welke men als zeker kan aanzien, zijn van Dresde, onder dagteekening van den 8sten dezer, geschreven.

De Keizer had, den 22sten augustus, na den vijand, den 21sten, te Lœwenberg, geslagen te hebben, Silezie verlaten; na deszelfs vertrek, had de graaf *Lauriston* een uitstekend voordeel behaald.

Z. M. had het kommandement aan den hertog van Tarente overgelaten, die beschikkingen maakte, om van de overwinning gebruik te maken, den vijand heftig te vervolgen, en hem op de hoogten van Jauer aan te tasten; alles deed denken, dat die beschikkingen door het gelukkigste gevolg bekroond zouden worden; maar den 26 en 27sten viel de regen bij stroomen; de Bober steeg buiten zijne oevers, sleepte de bruggen mede, en de wegen werden met meer dan drie voet water bedekt. De kolommen, in hunnen marsch, door de overstrooming verrascht, geraakten van elkander afgezonderd, de vijand reeds aan den aftogt zijnde, bemerkte zulks; hij wilde er gebruik van maken, maar hij werd zelf aangegrepen en van de bergvlakte, welke hij bezet had, verjaagd.

Het weder des nachts bij voortduring verschrikkelijk zijnde, vereenigde de hertog van Tarente zijne kolommen, en vatte te Buntzlau post.

Op die tijding, vertrok Z. M., den 3den des avonds, van Dresde; hoogstdezelve greep den vijand, den 4den na den middag aan; sloeg hem terug, en deed hem de

nue coucher à Bautzen, et le 6 elle était de retour à Dresde pour s'opposer aux mouvemens, que l'ennemi aurait voulu faire afin de la rappeler sur la rive gauche de l'Elbe. (*Moniteur.*)

Une lettre, de Dresde, du 7, contient les détails suivans:

L'Empereur, à son retour, a passé en revue la presque totalité du corps du général *Vandamme*, reunie sous les ordres du comte *de Labau*. Ces troupes, qui se sont tirées avec une bravoure si éclatante de la position difficile et dangereuse où la valeur imprudente de leur chef les avoit placées, sont animées d'une nouvelle ardeur, et S. M. leur a donné des marques de satisfactions en accordant des avancemens, et décernant des récompenses dans les divers corps dont elles se composent.

L'armée autrichienne est campée dans l'intérieur de la Bohême entre Kommotau et Laust; elle est occupée de sa réorganisation, son matériel ayant éprouvé de très-grandes pertes, et son personnel étant réduit de plus d'un tiers.

On était occupé à manœuvrer le corps russe et prussien qui occupait Tœplitz. Les corps du duc de Reggio, du général *Bertrand* et du général *Reynier*, ont emporté le 5 des avantages marquans.

— Le Journal de Milan, du 8 septembre, contient l'article suivant:

Nous venons de recevoir des nouvelles satisfaisantes de l'armée. On construit de part et d'autre de fortes batteries sur la Drave L'ennemi a rompu tous les ponts depuis Spital jusqu'à Rosseck; la construction du nôtre avance. Dans la soirée du 31 août, l'ennemi a attaqué sur la Save le général *Bellotti*, qui se trouvait avec le 36eme à Crainbourg. Il repoussa l'attaque; mais, craignant d'avoir affaire à des forces supérieures, il évacua la ville dans la nuit. Le général *Pino*, qui était à Laybach, se porta sur Crainbourg avec quelques bataillons, et reprit cette ville sur l'ennemi le 2 au soir.

Le général *Palombini* est à Laybach; la réserve est établie à Adelsberg. Aussitôt que le prince vice-roi eut la nouvelle de ce qui s'était passé à Crainbourg, il se porta sur la Save avec vingt bataillons. Ses premières troupes entrèrent à Crainbourg le 4, et le prince y était attendu lui-même le 5.

(*Journal de l'Empire.*)

Queisse weder overtrekken; dezelve is te Bautzen nachtverblijf komen houden, en den 6den kwam dezelve te Dresde terug, om zich tegen de bewegingen te kanten, welke de vijand zou hebben willen doen, ten einde hoogstdezelve op den linker-oever van de Elbe terug te doen komen. (*Moniteur.*)

Een brief van Dresde, van den 7den, bevat de volgende bijzonderheden:

De Keizer heeft, bij zijne terugkomst, bijna het geheele korps van den generaal *Vandamme*, thans onder de bevelen van den graaf *van Lobau* vereenigd, in oogenschouw genomen. Die troepen, welke zich met eene zoo schitterende dapperheid uit de moeijelijke en gevaarlijke stelling, waarin zij door de onvoorzigtige dapperheid van hunnen chef geplaatst waren, hebben weten te redden, zijn met eene nieuwe drift bezield, en Z. M. heeft aan dezelve bewijzen van voldoening gegeven, door bevorderingen toe te staan, en door aan de onderscheiden korpsen, waaruit dezelve zijn zamengesteld, vergeldingen te schenken.

Het oostenrijksch leger is in het binnenste van Boheme, tusschen Kommotau en Laust, gekampeerd; hetzelve wordt thans gereorganiseerd, daar deszelfs materieel groote verliezen heeft ondergaan, en het personeel een derde verminderd is.

Men hield zich bezig met tegen de russische en pruisische korpsen, welke Toeplitz bezetten, te manoeuvreren. De korpsen van den hertog van Reggio, van den generaal *Bertrand* en van den generaal *Regnier* hebben den 5den aanzienlijke voordeelen behaald.

— Het dagblad van Milaan, van den 8sten september, bevat het volgend artikel:

Wij hebben voldoende tijdingen uit het leger ontvangen. Van beide kanten worden er sterke batterijen aan de Drave opgeworpen. De vijand heeft alle de bruggen, van Spital tot aan Rosseck, afgebroken, de bouwing van de onze vordert. In den avond van den 31sten augustus, heeft de vijand den generaal *Bellotti*, die zich met het 36ste regement te Krainburg bevond, aangevallen. Hij sloeg den aanval af, doch, vreezende met eene talrijkere magt te doen te hebben, verliet hij in den nacht de stad. De generaal *Pino*, die te Laybach was, begaf zich met eenige bataillons naar Krainburg, en hernam die stad den 2den des avonds.

De generaal *Polombini* bevindt zich te Laybach; de reserve is te Adelsberg gevestigd. Dadelijk, na dat de prins onder-koning de tijding ontving van hetgeen te Krainburg voorgevallen was, begaf hij zich naar de Sau met twintig bataillons. Zijne eerste troepen trokken den 4den te Krainburg binnen, en de prins werd er den 5den in persoon verwacht. (*Journal de l'Empire.*)

GEBOORTE- EN STERF-BERIGTEN.

*** Heden beviel van eene dochter, de huisvrouw van

LEEUWARDEN, H. DE WAL.
den 18 september 1813.

*** Ons eenigst zeer geliefd zoontje, GERHARDUS NYEVEEN, werd ons heden voor den middag ten 11 uren, in den ouderdom van 5½ jaar, door den dood ontrukt.

LEEUWARDEN, den 16 september 1813. — H. B. SWALVE, P. SWALVE, geb. NYEVEEN.

P. S. Deze dient tot kennisgeving aan onze vrienden en bekenden, zoo binnen als buiten de stad.

*** Heden avond omgeveer ten 10 uren, overleed tot mij en mijne 4 kinderen groote droefheid, mijn zeer geliefden man JOHs. KLINKHAMER, na eene sukkeling en bijkomend verval van krachten, in den ouderdom van 52 jaren en ruim 3 maanden; houde mij verschoond van condoleantie brieven.

LEEUWARDEN, den 18 september 1813. — ETJE DYKHOFF, wed. JOHs. KLINKHAMER.

De AFFAIRES blijven door mij en mijne zoons continuëren, in het koperslaan, en houde mij gerecommandeert in een ieders gunst.

LEEUWARDE chez D. R. SMEDING et M. KOON.